

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	15.07.2020
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.07.2020
Avaldamismärge:	RT I, 10.07.2020, 60

Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadus¹

Vastu võetud 19.06.2008

[RT I 2008, 30, 191](#)

jõustumine 01.07.2008

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
05.12.2013	RT I, 21.12.2013, 1	22.12.2013
21.05.2014	RT I, 04.06.2014, 3	14.06.2014
09.12.2015	RT I, 30.12.2015, 1	18.01.2016
17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 3	15.07.2020

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesoleva seadusega kehtestatakse välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise alused, tingimused ja kord reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemiseks.

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse arsti, hambaarsti, õe, proviisori, ämmaemanda, veterinaararsti ja arhitekti kutsekvalifikatsiooni tunnustamisele niivõrd, kui võrd nimetatud valdkondi reguleerivates seadustes ei ole ette nähtud teisiti.

(3) Käesolevat seadust ei kohaldata reguleeritud ametikohtadele ja kutsealadele, mille puhul kutsekvalifikatsiooni tunnustamiseks rahvusvahelistes või Euroopa Liidu õigusaktides on ette nähtud eraldi tingimused ja kord.

(4) Käesolevat seadust ei kohaldata välisriigi haridust tõendavate dokumentide hindamisele ja akadeemilisele tunnustamisele, mis toimub Eesti Vabariigi haridusseaduse §-s 28¹ kehtestatud tingimustel ja korras.

(5) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Seaduse eesmärk

Käesoleva seaduse eesmärk on võimaldada välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise kaudu juurdepääs reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamisele või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisele (edaspidi mõlemad *töötamine*) Eestis nõutava kutsekvalifikatsiooniga võrdsetel tingimustel.

§ 3. Reguleeritud haridus, ametikoht ja kutseala

(1) Reguleeritud haridus on konkreetsele kutse-, eri- või ametialasele tegevusele suunatud haridus ning vajaduse korral lisaks kutsealane koolitus või kutsepraktika, mille aluseks olevale õppekavale esitatavad nõuded on kehtestatud seadusega või seaduse alusel.

(2) Reguleeritud ametikoht on ametikoht, millel töötamine eeldab seadusega või seaduse alusel määratud kutsekvalifikatsiooni.

(3) Reguleeritud kutseala on kutse-, eri- või ametialane tegevus, millel töötamine või kutsenimetuse kasutamine eeldab seadusega või seaduse alusel määratud kutsekvalifikatsiooni.

(4) Reguleeritud kutsealana käesoleva paragrahvi lõike 3 tähenduses käsitatakse ka selliseid kutsetegevusi, mida praktiseerivad välisriigi pädeva asutuse poolt välisriigi õigusaktide alusel tunnustatud ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsiooni tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.09.2005, lk 22–142) I lisas loetletud ühingute ja organisatsioonide liikmed.

§ 4. Kutsekvalifikatsioon ja välisriigi kutsekvalifikatsioon

(1) Kutsekvalifikatsioon käesoleva seaduse tähenduses on dokumentaalselt tõestatud haridus või töökogemus või mõlemad, mida nõutakse reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks.

(2) Välisriigi kutsekvalifikatsioon käesoleva seaduse tähenduses on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kutsekvalifikatsioon, mis on omandatud välisriigis ja mis vastab järgmistele tingimustele:

1) töökogemus peab olema omandatud asjaomasel kutse- või erialal tegeliku ja seadusliku täis- või osaaajaga töötamise käigus;

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

2) haridus peab olema omandatud peamiselt Euroopa Liidu liikmesriigis, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsi Konföderatsioonis. Kui haridus on omandatud peamiselt muus välisriigis kui Euroopa Liidu liikmesriigis, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsi Konföderatsioonis, peab isikul olema kolmeaastane asjaomasel kutsealal töötamise kogemus, mis on omandatud ja tõendatud välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustanud Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsi Konföderatsioonis.

§ 5. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine

(1) Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine on menetlus, mille käigus:

1) hinnatakse isiku omandatud välisriigi kutsekvalifikatsiooni vastavust Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks nõutavale kutsekvalifikatsioonile, võrreldes välisriigi kutsekvalifikatsiooni Eestis nõutava kutsekvalifikatsiooniga, ja

2) otsustatakse välisriigi kutsekvalifikatsiooni omandanud isiku õigus töötada Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal.

(2) Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine annab välisriigi kutsekvalifikatsiooni omandanud isikule õiguse töötada Eestis samal ametikohal või kutsealal kui see, millele ta kvalifitseerus välisriigis, võrdsetel tingimustel Eestis nõutava kutsekvalifikatsiooniga. Ametikoht või kutseala, millele isik kvalifitseerus välisriigis, loetakse Eestis reguleeritud ametikoha või kutsealaga samaks, kui vastavad kutsetegevused on võrreldavad.

(3) Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine ei mõjuta välisriigi kutsekvalifikatsiooni omandanud isiku:

1) õigust kasutada välisriigi haridussüsteemis antud akadeemilise kraadi või tiitli nimetust originaalis või translitereerituna ning nende ametlikke lühendeid;

2) kohustust osata reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks vajalikke keeli.

§ 6. Taotleja

Taotleja on isik, kes on omandanud välisriigi kutsekvalifikatsiooni ja soovib töötada, sealhulgas ajutiselt, Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal ning kes on:

1) Eesti kodanik;

2) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik või tema perekonnaliige, kes viibib Eestis tähtajalise või alalise elamisõiguse alusel;

[RT I, 10.07.2020, 3- jõust. 15.07.2020]

3) välismaalane, kes viibib Eestis pikaajalise elaniku elamisloa alusel;

4) rahvusvahelise kaitse saaja, kes viibib Eestis tähtajalise elamisloa alusel.

[RT I, 21.12.2013, 1- jõust. 22.12.2013]

§ 7. Koordineeriv asutus, pädev asutus ja tugikeskus

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(1) Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamist ja käesoleva seaduse ühetaolist kohaldamist Eestis koordineerib Haridus- ja Teadusministeerium, kes kogub käesoleva seaduse rakendamise kohta teavet, vahetab liikmesriikidega teavet, sealhulgas parimate tavade kohta, koordineerib ühiste koolitusraamistike ja koolitustestide ning hoiatusmehhanismi rakendamist ning aitab taotlejatel kasutada käesoleva seadusega neile antud õigusi.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(2) Pädev asutus on isik, asutus või organ, kes võrdleb käesoleva seadusega ettenähtud tingimustel ja korras taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks nõutava kutsekvalifikatsiooniga ja otsustab taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule täidab pädev asutus järgmisi ülesandeid:

1) teeb koostööd tugikeskuste ja välisriigi pädevate asutustega, sealhulgas vahetab välisriigi pädevate asutustega teavet rakendatud distsiplinaar- ja kriminaalkaristuste ning muude asjaolude kohta, mis võivad märkimisväärselt mõjutada isiku välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamist ja reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamist;

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

2) peab arvestust välisriigi kutsekvalifikatsioonide tunnustamise juhtude ja taotlejate kohta ning esitab Haridus- ja Teadusministeeriumile kui koordineerivale asutusele viimase soovil asjakohaseid aruandeid;

3) väljastab isikutele Euroopa kutsekaarte ja muid Eestis või välisriigis kutsekvalifikatsiooni tunnustamiseks ja reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks, sealhulgas ajutiseks töötamiseks, nõutavaid tõendeid ja dokumente;

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

4) annab taotlejatele teavet välisriigi kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta asjaomasel reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks, sealhulgas ajutiseks töötamiseks, ning vajaduse korral aitab taotlejatel kasutada käesoleva seadusega neile antud õigusi.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud ülesannete täitmisel kasutavad koordineeriv asutus ja pädevad asutused ennekõike siseturu infosüsteemi, mida reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1024/2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2008/49/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 1–11) (IMI määrus) (edaspidi *siseturu infosüsteem*).

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(3²) Pädeval asutusel on kohustus käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 nimetatud dokumendid esitada taotlejale kahe kuu jooksul alates välisriigi pädeva asutuse nõudmisest.

[RT I, 10.07.2020, 3- jõust. 15.07.2020]

(4) Tugikeskus on isik, asutus või organ, kes annab koostöös pädevate asutuste ja teiste tugikeskustega taotlejatele, välisriigi tugikeskustele ja vajaduse korral muudele isikutele teavet välisriigi kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta Eestis, sealhulgas reguleeritud ametikohta või kutseala reguleerivate õigusaktide kohta, ning vajaduse korral aitab taotlejatel kasutada käesoleva seadusega neile antud õigusi. Käesoleva seaduse tähenduses on tugikeskused Haridus- ja Teadusministeerium ning lepingu alusel riigi sihtasutus, mis täidab Eestis akadeemilise tunnustamise infokeskuse (ENIC/NARIC keskus) ülesandeid.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(5) [Kehtetu -RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

2. peatükk

VÄLISRIIGI KUTSEKVALIFIKATSIOONI TUNNUSTAMINE EESTIS TÖÖTAMISEKS

§ 8. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tõendavad dokumendid

(1) Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tõendav dokument on diplom, tunnistus, pädevuskinnitus või muu pädeva asutuse või isiku välja antud haridust või töökogemust tõendav dokument või dokumentide kogum.

(2) Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tõendavad dokumendid jaotatakse viiele tasemele, kusjuures I tase on madalaim ja V tase kõrgeim:

1) I tase: pädevuskinnitus tõendab, et taotleja on läbinud koolituse või sooritanud eelneva koolituse spetsiaalse eksami, mis annab reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks vajalikud teadmised, oskused ja hoiakud ehk kompetentsid, või on viimase kümne aasta jooksul töötanud Euroopa Liidu liikmesriigis, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsi Konföderatsioonis asjaomasel kutsealal täisajaga kolm järjestikust aastat või osajaga töötades aja, mis on samaväärne kolmeaastase täisajaga töötamisega, või on omandanud põhi- või keskhariduse, mis tõendab, et taotleja on omandanud üldteadmised ja -oskused;

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

2) II tase: tunnistus tõendab, et taotleja on keskhariduse tasemel olevate kursuste või koolituste läbimise järel läbinud tööalase koolituse õppeasutuses või töökohal või õppeasutuses ja töökohal ning taotlejal on reguleeritud ametikohal töötamiseks vajalik kutsekvalifikatsioon;

3) III tase: tunnistus tõendab, et taotleja on täitnud keskharidusele järgneva vähemalt üheaastase nominaalkestusega õppekava või läbinud sellega võrdväärse, eraldi ülesehitusega kutseõppe, millega antav pädevus ületab käesoleva lõike punktis 2 nimetatud taset ning mis tagab võrreldava kutsealase standardi ja valmistab isikuid ette võrdväärse tasemega ülesannete täitmiseks ning mille läbimist tõendab päritoluliikmesriigi väljastatud tunnistus;

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

4) IV tase: diplom tõendab, et taotleja on täitnud keskharidusele järgneva vähemalt kolmeaastase ja kuni nelja-aastase nominaalkestusega õppekava (180–240 Euroopa ainepunktisüsteemi ainepunkti) kõrghariduse omandamist võimaldavas õppeasutuses ning on vajaduse korral läbinud õppekava täitmisele järgneva kutse- või erialase koolituse;

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

5) V tase: diplom tõendab, et taotleja on täitnud keskharidusele järgneva vähemalt nelja-aastase nominaalkestusega õppekava (240 Euroopa ainepunktisüsteemi ainepunkti) kõrghariduse omandamist võimaldavas õppeasutuses ja on vajaduse korral läbinud õppekava täitmisele järgneva kutse- või erialase koolituse.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 9. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega võrdväärseid dokumendid

Pädev asutus käsitab käesoleva seaduse § 8 lõikes 2 nimetatud taset tõendavate dokumentidena ka järgmisi välisriigi kutsekvalifikatsiooni tõendavaid dokumente:

1) välisriigi kutsekvalifikatsiooni tõendav dokument, mis tõendab täis- või osakoormusega õppe läbimist tasemehariduse raames või selle väliselt, mis tagab taotlejale välisriigis võrdväärse kutse- ja erialase ettevalmistuse taseme ja juurdepääsu asjaomasel ametikohal või kutsealal töötamisele ning mille taseme on välisriigi pädev asutus tunnustanud võrdväärseks käesoleva seaduse § 8 lõikes 2 nimetatud tasemega;

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

2) välisriigi kutsekvalifikatsiooni tõendav dokument, mis ei taga taotlejale välisriigi kehtivatele õigusaktidele vastavat kutse- ja erialase ettevalmistuse taset, kuid mille alusel taotleja on kooskõlas selle välisriigi õigusaktidega omandanud õiguse asjaomasel kutse- või erialal töötada ning mille taseme välisriigi pädev asutus on tunnustanud võrdväärseks käesoleva seaduse § 8 lõikes 2 nimetatud tasemega.

§ 10. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine, kui välisriigis on ametikoht või kutseala reguleeritud

(1) Kui ametikoht või kutseala on reguleeritud nii Eestis kui ka välisriigis, kus taotleja kutsekvalifikatsioon on omandatud, tunnustab pädev asutus taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni, kui taotlejal on välisriigis sellel reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks vajalik kutsekvalifikatsioon ja taotleja kutsekvalifikatsiooni tõendava dokumendi on välja andnud välisriigi pädev asutus.

(2) Pädev asutus võib keelduda taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamisest juhul, kui taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni tõendav dokument vastab käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punktis 1 nimetatud tasemele, kuid Eestis nõutakse asjaomasel reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks kutsekvalifikatsiooni tõendavat dokumenti, mis vastab käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punktis 5 nimetatud tasemele.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 11. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine, kui välisriigis ei ole ametikoht või kutseala reguleeritud

(1) Kui ametikoht või kutseala on Eestis reguleeritud, tunnustab pädev asutus taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni:

1) kui välisriigis, kus kutsekvalifikatsioon on omandatud, ei ole sama ametikoht või kutseala reguleeritud, kuid taotleja on viimase kümne aasta jooksul sellel kutsealal töötanud täisajaga ühe aasta või osaaajaga töötades aja, mis on samaväärne üheaastase täisajaga töötamisega, ning tal on välisriigis sellel kutsealal töötamiseks vajalik kutsekvalifikatsioon ja

2) taotleja kutsekvalifikatsiooni tõendava dokumendi on välja andnud välisriigi pädev asutus ning see tõendab, et taotleja väljaõpe võimaldab sellel kutsealal tegutseda.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud töökogemust ei nõuta, kui taotleja on omandanud asjaomase reguleeritud hariduse.

(3) Pädev asutus võib keelduda taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamisest juhul, kui taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni tõendav dokument vastab käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punktis 1 nimetatud tasemele, kuid Eestis nõutakse asjaomasel reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks kutsekvalifikatsiooni tõendavat dokumenti, mis vastab käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punktis 5 nimetatud tasemele.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 12. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine, kui reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks nõutakse enam kui nelja-aastast kõrgharidust

[Kehtetu -RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 12¹. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine ühise koolitusraamistiku alusel

(1) Ühine koolitusraamistik on reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks vajalike miinimumkompetentside kogum. Ühine koolitusraamistik ei asenda Eesti õppekavasid.

(2) Kui ametikoht või kutseala on Eestis reguleeritud, tunnustab pädev asutus ühise koolitusraamistiku alusel omandatud välisriigi kutsekvalifikatsiooni kui Eesti kutsekvalifikatsiooni.

(3) Ühist koolitusraamistikku ei võeta Eestis kasutusele ja välisriigi kutsekvalifikatsiooni ei tunnustata ühise koolituspõhimõtete alusel, kui esineb vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) Eestis ei ole õppeasutus, mis võimaldaks läbida asjaomasele ametikohale või kutsealale vastavat õppekava;
- 2) ühise koolitusraamistiku kasutuselevõtt mõjutaks negatiivselt Eesti haridussüsteemi ja -korraldust;
- 3) ühine koolitusraamistik erineb oluliselt Eesti asjaomasest õppekavast ning ohustab märkimisväärselt avalikku korda, avalikku julgeolekut, rahvatervist, tarbijate turvalisust või keskkonnakaitset.

(4) Konkreetse reguleeritud ametikoha ja kutseala ühise koolitusraamistiku täpsemad tingimused ja korra kehtestab Euroopa Komisjon rakendusmäärusega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ artikli 49a lõike 4 alusel.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 12². Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine ühise koolitustesti alusel

(1) Ühine koolitustest on ühtlustatud sobivustest, mida kasutatakse reguleeritud ametikohal või kutsealal kompetentside hindamiseks kõikides osalevates Euroopa Liidu liikmesriikides.

(2) Kui ametikoht või kutseala on Eestis reguleeritud, tunnustab pädev asutus ühise koolitustesti sooritanud taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni kui Eesti kutsekvalifikatsiooni.

(3) Ühist koolitustesti ei võeta Eestis kasutusele ja välisriigi kutsekvalifikatsiooni ei tunnustata ühise koolitustesti alusel, kui esineb vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) asjaomast kutseala Eestis ei reguleerita;
- 2) ühise koolitustesti sisu ei aita piisavalt vähendada suurt ohtu rahvatervisele või tarbijate turvalisusele;
- 3) ühise koolitustesti sisu raskendaks oluliselt juurdepääsu asjaomasel ametikohal või kutsealal töötamisele võrreldes Eestis nõutavaga.

(4) Ühise koolitustesti sisu ning selle tegemise ja hindamise tingimused ja kord kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ artikli 49b lõikes 4 nimetatud Euroopa Komisjoni rakendusmäärusega.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 12³. Õppepraktika tunnustamine

(1) Kui juurdepääs reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamisele sõltub õppepraktika läbimisest, tunnustab pädev asutus välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise taotluse menetlemisel Euroopa Liidu liikmesriigis, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsi Konföderatsioonis läbitud õppepraktikat käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt ning võtab arvesse kolmandas riigis läbitud õppepraktika.

(2) Õppepraktika käesoleva seaduse tähenduses on väljaspool Eestit järelevalve all läbitud kutsealane tegevus, mis on reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamisele juurdepääsu saamise eeltingimus ning mis võib toimuda kas enne või pärast diplomi saamiseks vajaliku õppe läbimist. Õppepraktika tunnustamine ei asenda õigusaktides esitatud nõuet sooritada eksam, et saada juurdepääs reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamisele.

(3) Vabariigi Valitsus võib määrusega kehtestada välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamiseks nõutava õppepraktika täpsemad tingimused ja korra.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 13. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine oluliste erinevuste korral

(1) Kui taotleja vastab käesoleva seaduse §-s 10 või 11 nimetatud tingimustele, kuid esinevad käesolevas paragrahvis nimetatud olulised erinevused, võib pädev asutus nõuda taotlejalt sobivustesti sooritamist või kuni ühe aasta pikkuse kohanemisaja läbimist taotleja enda valikul järgmistel juhtudel:

- 1) taotleja on välisriigis läbinud õppekava, mis oluliselt erineb reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamise eelduseks olevast Eesti õppekavast;
- 2) Eestis reguleeritud kutseala hõlmab vähemalt ühte kutsetegevust, mis ei kuulu välisriigi asjaomase kutseala hulka käesoleva seaduse § 5 lõike 2 tähenduses, ja reguleeritud kutsealaga hõlmatud kutsetegevused Eestis erinevad oluliselt vastavatest kutsetegevustest välisriigis, kus taotleja on kutsekvalifikatsiooni omandanud.

(2) Oluliste erinevustena käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses käsitatakse kompetentse ainevaldkondades või teemadel, mis on reguleeritud kutsealal tegutsemiseks olulised ning mille käsitlemise kestuse ja sisu poolest erineb taotleja läbitud õppekava märkimisväärselt Eesti õppekavast. Enne sobivustesti sooritamise või kohanemisaja läbimise nõudmist peab pädev asutus kindlaks tegema, kas taotleja kompetentsid, mille ta on omandanud mis tahes riigis töökogemuse või tasemehariduse kaudu või selle väliselt ning mille omandamist on asjaomane välisriigi asutus kinnitanud, katavad osaliselt või täielikult olulisi erinevusi.

(3) Nende reguleeritud ametikohtade ja kutsealade loetelu, millel töötamiseks võib taotleja valikust sõltumata nõuda sobivustesti sooritamist või kohanemisaja läbimist, kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

(4) Pädev asutus võib taotlejalt nõuda sobivustesti sooritamist või kohanemisaja läbimist sõltumata taotleja valikust järgmistel juhtudel:

1) reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamine eeldab asjaomaste Eesti õigusaktide täpset tundmist ja õigusaktidega seotud abistamine või nõustamine on selle reguleeritud ametikoha või kutseala oluline ja püsiv osa;

2) taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni tõendav dokument vastab käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punktis 1 nimetatud tasemele, kuid Eestis nõutakse asjaomasel reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks kutsekvalifikatsiooni tõendavat dokumenti, mis vastab käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punktis 3 nimetatud tasemele;

3) taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni tõendav dokument vastab käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punktis 2 nimetatud tasemele, kuid Eestis nõutakse asjaomasel reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks kutsekvalifikatsiooni tõendavat dokumenti, mis vastab käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punktis 4 või 5 nimetatud tasemele.

(5) Pädev asutus võib taotlejalt nõuda nii sobivustesti sooritamist kui ka kohanemisaja läbimist sõltumata taotleja valikust, kui taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni tõendav dokument vastab käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punktis 1 nimetatud tasemele, kuid Eestis nõutakse asjaomasel reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks kutsekvalifikatsiooni tõendavat dokumenti, mis vastab käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punktis 4 nimetatud tasemele.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 14. Sobivustest ja kohanemisaeg

(1) Sobivustestiga kontrollitakse isiku kutse-, eri- ja ametialaseid kompetentse, arvestades, et taotleja on välisriigis sellel kutse-, eri- või ametialal kvalifitseeritud töötaja. Sobivustesti eesmärk on hinnata isiku kompetentse, mis on olulised reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(2) Kohanemisaeg on töötamine vastava kutse- või eriala kvalifitseeritud töötaja, teenistuja või füüsilisest isikust ettevõtja juhendamisel ja vastutusel ning pädeva asutuse hindamisel, kusjuures töötamise üks osa võib olla täienduskoolituse läbimine. Kohanemisaja eesmärk on hinnata taotleja võimete vastavust nõuetele, mis reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks on nõutavad. Kohanemisajale kohaldatakse töö- ja teenistussuhteid reguleerivates õigusaktides katseajale kehtestatud nõudeid.

(2¹) Kui pädev asutus nõuab taotlejalt käesoleva seaduse § 13 alusel sobivustesti sooritamist või kohanemisaja läbimist, peab ta oma otsuses andma taotlejale vähemalt järgmise teabe:

1) Eestis asjaomasel reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks nõutava kutsekvalifikatsiooni tase ning taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni taseme vastavus käesoleva seaduse § 8 lõikes 2 nimetatule;

2) käesoleva seaduse § 13 lõigetes 1 ja 2 nimetatud olulised erinevused ning põhjused, miks neid erinevusi ei saa kompenseerida töökogemuse või tasemehariduse kaudu või selle väliselt omandatud kompetentsidega, mida asjaomane välisriigi asutus on kinnitanud.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(2²) Taotlejal on õigus teha sobivustest kuue kuu jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud otsuse tegemisest arvates.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(3) Sobivustesti ning kohanemisaja korraldamise ja hindamise korra kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

§ 15. Sobivustestist ja kohanemisajast loobumine ühisplatvormi alusel

[Kehtetu -RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 16. Kutsenimetuse kasutamine

(1) Kui reguleeritud ametikohast või kutsealast tuleneva kutsenimetuse kasutamine on Eestis õigusaktiga reguleeritud, kasutab taotleja, kelle välisriigi kutsekvalifikatsiooni on käesoleva seaduse alusel tunnustatud, sellel reguleeritud ametikohal või kutsealal töötades Eesti kutsenimetust ja sellele vastavaid lühendeid.

(2) Käesoleva seaduse §-s 17¹ nimetatud juhul võib taotleja, kelle välisriigi kutsekvalifikatsiooni on käesoleva seaduse alusel osaliselt tunnustatud, reguleeritud ametikohal või kutsealal töötades kasutada päritoluliikmesriigi vastavat kutsenimetust originaalis või translitereerituna ja sellele vastavaid lühendeid niipea, kui osaline juurdepääs töötamisele on antud.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 17. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise menetlus

(1) Reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks esitab taotleja pädevale asutusele elektrooniliselt ühtse kontaktpunkti põhimõttel Eesti teabevärava kaudu, kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas

vormis taotluse. Pädev asutus annab taotlejale taotluse kättesaamise kohta kinnituse ühe nädala jooksul taotluse esitamisest arvates ja vajaduse korral teavitab taotlejat puuduvatest dokumentidest.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(2) Pädev asutus võib taotlejalt lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlusele nõuda järgmisi dokumente:

1) taotleja isikut tõendav dokument või väljavõte selle isikuandmetega leheküljest;
2) kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide originaalid või notariaalselt, ametlikult või tunnustusega (apostilliga) kinnitatud ärakirjad, kui tekib põhjendatud kahtlus dokumendi õiguspärasuse suhtes ja kui see on rangelt vajalik;

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

3) vajaduse korral käesoleva seaduse § 18 lõigetes 1–3 nimetatud tõendid.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud ärakirjade esitamise nõuet ei käsitata nõudena esitada dokument, mille puudumine toob kaasa uue tähtaja määramise ning taotluse võimaliku läbi vaatamata jätmise.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(2²) Kui taotleja on välisriigi pädevale asutusele esitanud Euroopa kutsekaardi taotluse ja välisriigi pädev asutus on selle edastanud Eesti pädevale asutusele, asendab edastatud taotlus käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud taotlust ja dokumente.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(2³) Pädeval asutusel on kohustus pöörduda välisriigi pädeva asutuse poole, kui taotlejal ei ole võimalik esitada käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud dokumente.

[RT I, 10.07.2020, 3- jõust. 15.07.2020]

(3) Põhjendatud kahtluse korral on pädeval asutusel õigus nõuda välisriigi pädevalt asutuselt kinnitust selles välisriigis välja antud kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide õigsuse kohta.

(4) Kui kutsekvalifikatsiooni tõendav dokument kajastab osaliselt või täielikult välisriigis läbitud koolitust, on pädeval asutusel põhjendatud kahtluse korral õigus pöörduda dokumendi väljastanud välisriigi pädeva asutuse poole, et kontrollida, kas:

1) dokumendi on välja andud selleks pädev välisriigi asutus õppekava alusel, mida välisriik peab oma haridussüsteemi osaks, ja kas dokumendil on pädeva asutuse tunnustus asukohariigis;

2) dokument tagab dokumendi välja andnud välisriigis samad kutse- ja erialased õigused.

(5) Pädeval asutusel on põhjendatud kahtluse korral õigus saada välisriigi pädevalt asutuselt teavet taotleja ametikohal või kutsealal tegutsemise piirangu või keelu seadmise kohta kutsealaste käitumisreeglite raske rikkumise või kutsealase tegevusega seotud kuriteos süüdimõistmise tõttu.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(6) Vajaduse korral on pädeval asutusel õigus taotlejalt nõuda käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2 ja 3 nimetatud dokumentide tõlkeid.

(7) Taotleja on kohustatud enne taotluse esitamist tasuma selle läbivaatamise eest riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(8) Pädev asutus vaatab taotluse läbi ja otsustab taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise kahe kuu jooksul taotluse ja kõigi õigusaktides ettenähtud dokumentide esitamisest arvates. Täiendava uurimise vajaduse korral on pädeval asutusel õigus otsustamise tähtaega pikendada kolme kuuni, teatades taotlejale viivitamata tähtaja pikendamisest ja pikendamise põhjustest.

(9) Taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamisel on pädeval asutusel õigus oma otsusega:

1) tunnustada välisriigi kutsekvalifikatsiooni;

2) tunnustada välisriigi kutsekvalifikatsiooni osaliselt vastavalt käesoleva seaduse §-le 17¹;

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

3) mitte tunnustada välisriigi kutsekvalifikatsiooni.

(10) Pädev asutus teeb välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise otsuse taotlejale teatavaks posti teel või elektrooniliselt kümne tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

§ 17¹. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni osaline tunnustamine

(1) Pädev asutus tunnustab välisriigi kutsekvalifikatsiooni osaliselt ja annab taotlejale osalise juurdepääsu reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamisele järgmistel tingimustel:

1) taotleja on täielikult kvalifitseeritud töötama ametikohal või kutsealal välisriigis, kus kutsekvalifikatsioon on omandatud;

2) välisriigis ja Eestis asjaomasel ametikohal või kutsealal töötamise suure erinevuse tõttu nõuaks korvamismeetmete kohaldamine taotlejalt õppekava täielikku läbimist Eestis, et saada reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamisele Eestis täielik juurdepääs;

3) Eestis reguleeritud ametikoha või kutsealaga hõlmatud kutsetegevustest saab eraldada osa kutsetegevusi, arvestades, et välisriigis, kus kutsekvalifikatsioon on omandatud, saab asjaomasel ametikohal või kutsealal iseseisvalt tegetseada.

(2) Pädev asutus võib keelduda välisriigi kutsekvalifikatsiooni osalisest tunnustamisest, kui see on põhjendatud ülekaaluka avaliku huviga.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 18. Dokumentide arvestamine

(1) Kui Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks nõutakse tõendit laitmatu reputatsiooni, pankroti puudumise või kutsealal tegutsemise keelu või muude piirangute, näiteks kriminaal- või vääртеomenetluses karistatuse või kutse- või ametialaste käitumisreeglite rikkumise, puudumise kohta, arvestab pädev asutus piisava tõendina välisriigi väljastatud samaväärseid dokumente. Kui välisriigis selliseid dokumente ei väljastata, loeb pädev asutus piisavaks taotleja antud vande, mis on kooskõlas välisriigi õigusaktidega, või välisriigi pädeva justiits- või haldusasutuse, notari või kutse-, eri- või ametialaliidu ees antud töötuse, mille kohta vande või töötuse vastu võtnud asutus või organ on väljastanud sellekohase tõendi.

(2) Kui Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks nõutakse tõendit füüsilise ja vaimse tervise kohta, arvestab pädev asutus piisava tõendina välisriigis nõutavat samaväärset dokumenti. Kui välisriigis selliseid dokumente ei nõuta, loeb pädev asutus piisavaks välisriigi pädeva asutuse väljastatud samaväärse tõendi.

(3) Kui Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks nõutakse tõendit usaldusväärse finantsolukorra või vastutuskindlustuse olemasolu kohta, arvestab pädev asutus piisava tõendina välisriigi väljastatud samaväärseid dokumente.

(4) Taotleja peab käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud tõendid ja dokumendid esitama pädevale asutusele kolme kuu jooksul dokumentide väljaandmisest arvates.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(5) Kui Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks nõutakse vande või töötuse andmist või vandega kinnitatud deklaratsiooni esitamist ning vande, töötuse või deklaratsiooni vormi ei saa kasutada teiste riikide kodanikud, võimaldatakse teiste riikide kodanikel kasutada vande, töötuse või deklaratsiooni sobivat võrdväärset vormi.

3. peatükk VÄLISRIIGI KUTSEKVALIFIKATSIOONI TUNNUSTAMINE EESTIS AJUTISEKS TÖÖTAMISEKS

§ 19. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine ajutise töötamise korral

(1) Taotleja võib reguleeritud ametikohal või kutsealal Eestis ajutiselt töötada ilma käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise menetlust läbimata, kui taotleja vastab järgmistele tingimustele:

1) taotleja töötab Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsi Konföderatsioonis vastavalt asukohariigi õigusaktidele samal kutsealal, millel soovib Eestis ajutiselt töötada, ja

2) taotleja on Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna ühes või enamas liikmesriigis või Šveitsi Konföderatsioonis sellel ametikohal või kutsealal töötanud viimase kümne aasta jooksul vähemalt ühe aasta, kui see ametikoht või kutseala ei ole asukohariigis reguleeritud.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud üheaastast töökogemust ei nõuta, kui taotleja on omandanud asjaomase reguleeritud hariduse.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(2) Kas töötamine on ajutine, hindab pädev asutus iga juhtumi puhul eraldi, lähtudes töötamise kestusest, sagedusest, regulaarsusest, episoodilisusest ja pidevusest ning töö või tegevuse eripärast.

(3) Taotlejale kohaldatakse Eestis ajutisel töötamisel samu Eesti õigusaktide ning kutse- ja erialaste eeskirjade otseselt kutsekvalifikatsiooniga seotud nõudeid, mida kohaldatakse samal reguleeritud ametikohal või kutsealal töötavatele Eesti kodanikele, näiteks kutseala sisu ja ulatus, tiitlite ja nimetuste kasutamine, tarbijakaitse ja ohutusega seotud olulised kutsealased rikkumised ja distsiplinaarvastutus.

(4) Eestis ajutine töötamine ei anna õigust kasutada reguleeritud ametikohast või kutsealast tulenevat Eesti kutsenimetust või selle lühendit, välja arvatud käesoleva seaduse § 21 lõikes 6 sätestatud juhul. Taotleja kasutab Eestis ajutisel töötamisel vastavale kutsetegevusele välisriigis ette nähtud kutsenimetust originaalis või translitereerituna.

(5) Käesoleva seaduse § 21 lõikes 2¹ nimetatud juhul võib taotleja reguleeritud ametikohal või kutsealal ajutiselt töötades kasutada päritoluliikmesriigi asjaomast kutsenimetust originaalis või translitereerituna ja sellele vastavaid lühendeid niipea, kui osaline juurdepääs töötamisele on antud.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 20. Pädeva asutuse teavitamine ajutisest töötamisest

(1) Kui taotleja soovib Eestis esmakordselt ajutiselt töötada, esitab ta pädevale asutusele enne ajutiselt töötama asumist elektrooniliselt ühtse kontaktpunkti põhimõttel Eesti teabevärava kaudu, kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teatise, milles märgib ajutise töötamise valdkonna ja oma kontaktandmed. Ajutisest töötamisest teavitamine annab taotlejale juurdepääsu Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal ajutisele töötamisele.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(2) Esmakordsel ajutisel töötamisel esitab taotleja pädevale asutusele lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teatisele järgmised dokumendid:

- 1) taotleja isikut tõendav dokument või väljavõte selle isikuandmetega leheküljest;
- 2) välisriigi pädeva asutuse väljastatud dokument taotleja vastavuse kohta käesoleva seaduse § 19 lõike 1 punktile 1, sealhulgas kinnitus, et taotlejal ei ole dokumendi väljastamise ajal ajutist või alalist tegevuskeeldu;
- 3) tõend taotleja vastavuse kohta käesoleva seaduse § 19 lõike 1 punktile 2;
- 4) kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide originaalid või notariaalselt, ametlikult või tunnistusega (apostilliga) kinnitatud ärakirjad, kui tekib põhjendatud kahtlus dokumendi õiguspärasuse suhtes ja kui see on rangelt vajalik;

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

5) vastutuskindlustuse või muu kutsealase vastutuse olemasolu tõendav dokument, kui see on nõutav Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks;

6) turvateenuste, tervisesektori ja alaealiste haridusega, sealhulgas lastehoolduse ja alusharidusega, seotud kutsealade puhul tõend selle kohta, et taotleja õigus kutsealal tegutseda ei ole ajutiselt või alaliselt peatatud, või selle kohta, et taotleja ei ole kriminaalkorras karistatud, kui see on nõutav Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks;

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

7) patsientide ohutuse tagamisega seotud kutsealade puhul avaldus taotleja keeleoskuse kohta, mis on vajalik sellel kutsealal tegutsemiseks vastuvõtvast liikmesriigis;

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

8) välisriigi pädeva asutuse väljastatud dokument tegevuse laadi ja kestuse kohta, kui reguleeritud ametikoha või kutseala puhul võib käesoleva seaduse § 21 alusel nõuda välisriigi kutsekvalifikatsiooni eelnevat kontrolli.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud ärakirjade esitamise nõuet ei käsitata nõudena esitada dokument, mille puudumine toob kaasa uue tähtaja määramise ning taotluse võimaliku läbi vaatamata jätmise.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(3) Pädeval asutusel on õigus saada välisriigi pädevalt asutuselt teavet taotleja välisriigis töötamise seaduslikkuse, käitumise ning kutsealaga seonduvate distsiplinaar- ja kriminaalkaristuste olemasolu või puudumise kohta. Samuti on pädeval asutusel õigus saada välisriigi pädevalt asutuselt või juhul, kui ametikoht või kutseala on välisriigis reguleerimata, tugikeskuselt teavet taotleja hariduse kohta ulatuses, mis on vajalik selleks, et hinnata olulisi erinevusi, mis võivad olla ohtlikud rahvatervisele või -ohutusele.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(4) Kiireloomulistel juhtudel, kui taotlejal ei olnud mõjuvatel põhjustel võimalik pädevat asutust enne ajutiselt töötama asumist teavitada, teavitab taotleja pädevat asutust ajutisest töötamisest tagantjärele ning esitab käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud teatise ja dokumendid viivitamata pärast ajutiselt töötama asumist.

[RT I, 04.06.2014, 3- jõust. 14.06.2014]

(5) Kui taotleja on teadlikult esitanud valeandmeid, ei ole esitanud kõiki käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud dokumente, ei vasta käesoleva seaduse §-s 19 sätestatud nõuetele või rikub ajutisele töötamisele õigusaktidega kehtestatud nõudeid, on pädeval asutusel õigus peatada ajutine töötamine ning teavitada sellest vastavat välisriigi pädevat asutust.

(6) Taotleja peab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teatist kord aastas uuendama, kui ta kavatses samal aastal Eestis ajutiselt töötada. Kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud dokumentides toodud andmed

on oluliselt muutunud ja taotleja soovib Eestis ajutiselt töötada, peab ta pädevale asutusele esitama uued dokumendid.

(7) Taotleja ei pea pädevat asutust ajutisest töötamisest teavitama 18 kuu jooksul Euroopa kutsekaardi andmisest arvates. Euroopa kutsekaart asendab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teatist.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 21. Välisriigi kutsequalifikatsiooni eelnev kontroll

(1) Kui esmakordselt asutakse ajutiselt töötama rahva tervist või ohutust mõjutaval reguleeritud ametikohal või kutsealal, on pädeval asutusel õigus kontrollida taotleja välisriigi kutsequalifikatsiooni, enne kui taotleja Eestis ajutiselt töötama asub. Pädeval asutusel on õigus kontrollida taotleja välisriigi kutsequalifikatsiooni määral, mis on vajalik taotleja kutsequalifikatsiooni puudustest tuleneva tõsise kahju vältimiseks isikute tervisele ja ohutusele.

(1¹) Pädev asutus ei või nõuda välisriigi kutsequalifikatsiooni eelnevat kontrolli reguleeritud ametikoha ja kutseala puhul, millel töötamiseks tunnustatakse välisriigi kutsequalifikatsiooni ühise koolitusraamistiku või koolitustesti alusel.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(2) Reguleeritud ametikohad ja kutsealad, millel ajutiseks töötamiseks võib välisriigi kutsequalifikatsiooni eelnevalt kontrollida, kehtestab **Vabariigi Valitsus**määrusega.

(2¹) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule võib pädev asutus kutsequalifikatsiooni eelneva kontrolli raames anda taotlejale osalise juurdepääsu reguleeritud ametikohal või kutsealal ajutisele töötamisele, kui on täidetud käesoleva seaduse § 17¹ lõikes 1 sätestatud tingimused.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(3) Pädev asutus teatab taotlejale ühe kuu jooksul pärast käesoleva seaduse §-s 20 nimetatud teatise ja kaasnevate dokumentide esitamist tema kutsequalifikatsiooni kontrolli tulemustest, sealhulgas otsusest nõuda taotlejalt sobivustesti sooritamist või lubada tal ajutiselt töötada, või otsusest taotleja kutsequalifikatsiooni mitte kontrollida. Lisakontrolli vajaduse korral on pädeval asutusel õigus sama tähtaja jooksul pikendada kontrolli tegemise tähtaega kahe kuuni, teatades taotlejale viivitamata tähtaja pikendamisest ja pikendamise põhjustest.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(4) Kui taotleja välisriigi kutsequalifikatsioon erineb oluliselt reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamise eelduseks olevast õppekavast ja see erinevus võib rahvatervist või -ohutust kahjustada ning seda erinevust ei saa kompenseerida taotleja töökogemuse või tasemehariduse kaudu või muul moel omandatud kompetentsidega, mida välisriigi pädev asutus on kinnitanud, nõuab pädev asutus taotlejalt sobivustesti sooritamist ja otsustab ajutise töötamise lubamise. Pädev asutus määrab sobivustesti arvestusega, et hiljemalt ühe kuu möödumisel käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kontrolli tulemustest teavitamise tähtajast oleks taotlejal võimalik Eestis ajutiselt töötada.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

(5) Kui pädev asutus laseb mööda käesoleva paragrahvi lõikes 3 või 4 nimetatud tähtjad, on taotlejal õigus Eestis ajutiselt töötada.

(6) Kui reguleeritud ametikohast või kutsealast tuleneva kutsenimetuse kasutamine on Eestis õigusaktiga reguleeritud, kasutab taotleja, kelle välisriigi kutsequalifikatsiooni on käesoleva paragrahvi alusel kontrollitud, sellel reguleeritud ametikohal või kutsealal ajutiselt töötades Eesti kutsenimetust ja sellele vastavaid lühendeid. Osalist juurdepääsu töötamisele kasutavad kutsetöötajad juhivad teenuse saajate tähelepanu sõnaselgelt oma kutsetegevuse ulatusele.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

3¹. peatükk EUROOPA KUTSEKAART

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 21¹. Euroopa kutsekaart

(1) Euroopa kutsekaart (edaspidi *kutsekaart*) on elektrooniline tunnistus, mis tõendab, et taotleja välisriigi kutsequalifikatsiooni on tunnustatud reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks, sealhulgas ajutiseks töötamiseks.

(2) Reguleeritud ametikohad ja kutsealad, millel võetakse kasutusele kutsekaart, kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ artikli 4a lõike 7 alusel Euroopa Komisjoni rakendusmäärusega.

(3) Kui kutsealal on kasutusele võetud kutsekaart, on isikul õigus taotleda käesoleva peatüki alusel kutsekaarti või käesoleva seaduse 2. ja 3. peatüki alusel välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamist. Kutsekaarti taotletakse ja taotlust menetletakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud rakendusmääruses sätestatud tingimustel ja korras.

(4) Pädeval asutusel, tööandjal, tarbijal, ametiasutusel ja muul huvitatud isikul on õigus kontrollida Eesti teabevärava kaudu kutsekaardi ehtsust ja kehtivust.

(5) Kui pädeval asutusel on teave taotleja distsiplinaar- või kriminaalkaristuse kohta, mis piirab kutsekaardi omaniku õigust asjaomasel reguleeritud ametikohal töötada või keelab selle, ajakohastab ta siseturu infosüsteemis kutsekaardi omaniku andmeid selle teabega. Pädev asutus teavitab teabe ajakohastamisest viivitamata kutsekaardi omanikku ja pädevaid asutusi, kellel on siseturu infosüsteemis juurdepääs kutsekaardi omaniku andmetele. Teabe ajakohastamisel piirduakse järgmiste andmetega:

- 1) isiku nimi;
- 2) reguleeritud ametikoht või kutseala;
- 3) teave kohtu kohta, kes on seadnud isikule reguleeritud ametikohal või kutsealal tegutsemise keelu või ajutise piirangu;
- 4) piirangu või keelu ulatus;
- 5) ajavahemik, millal piirang või keeld kehtib.

(6) Vaatamata käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud on pädev asutus kohustatud rakendama käesoleva seaduse 3². peatükis sätestatud hoiatusmehhanismi.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 21². Kutsekaart ajutiseks töötamiseks välisriigis

(1) Kui taotleja soovib kutsekaarti ajutiseks töötamiseks välisriigis, esitab ta enne ajutiselt töötama asumist pädevale asutusele elektrooniliselt ühtse kontaktpunkti põhimõttel Eesti teabevärava kaudu, kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taotluse. Pädev asutus annab taotlejale taotluse kättesaamise kohta kinnituse ühe nädala jooksul taotluse esitamisest arvates ja vajaduse korral teavitab taotlejat puuduvatest dokumentidest.

(2) Kiireloomulisel juhul, kui taotlejal ei olnud mõjuval põhjusel võimalik pädevale asutusele enne ajutiselt töötama asumist käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlust esitada, esitab taotleja taotluse viivitamata pärast ajutiselt töötama asumist.

(3) Pädev asutus vaatab taotluse läbi ja otsustab kutsekaardi andmise kolme nädala jooksul taotluse ja ettenähtud dokumentide esitamisest arvates.

(4) Pädev asutus kontrollib taotluse läbivaatamisel, kas taotleja vastab käesoleva seaduse § 19 lõikes 1 nimetatud tingimustele ning kas dokumendid on kehtivad ja ehtsad.

(5) Põhjendatud kahtluse korral on pädeval asutusel õigus nõuda taotlejalt dokumentide notariaalselt, ametlikult või tunnistusega (apostilliga) kinnitatud ärakirju.

(6) Pädev asutus teeb kutsekaardi andmise otsuse viivitamata teatavaks Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni pädevale asutusele ja taotlejale. Pädev asutus teavitab taotlejat tema õigusest nõuda igal ajal tasuta tema kohta kutsekaardis olevate ebaõigete või puudulike andmete parandamist või kustutamist või kutsekaardi kehtetuks tunnistamist. Kutsekaart tehakse taotlejale kättesaadavaks Eesti teabevärava kaudu.

(7) Kui taotleja soovib ajutiselt töötada välisriigis, mida ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 osutatud taotluses nimetatud, peab ta taotlema kutsekaardi kehtivuse laiendamist selle riigi lisamisega. Kui taotleja soovib jätkata ajutist töötamist pärast 18 kuu möödumist kutsekaardi väljastamisest, teavitab ta sellest pädevat asutust. Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumentides toodud andmed on oluliselt muutunud, peab taotleja pädevale asutusele esitama uued dokumendid. Pädev asutus ei tohi taotlejalt nõuda varem esitatud ja seni kehtivate dokumentide taasesitamist.

(8) Pädev asutus teavitab kutsekaardi uuendamisest asjaomast Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni pädevat asutust ja taotlejat kahe nädala jooksul taotluse esitamisest arvates.

(9) Kui pädev asutus ei otsusta kutsekaardi andmist käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tähtaja jooksul, loetakse kutsekaart väljastatuks või uuendatuks.

(10) Kutsekaart ajutiseks töötamiseks kehtib vastuvõtvast Euroopa Liidu liikmesriigis, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsi Konföderatsioonis seni, kuni isikul on õigus asjaomasel kutsealal töötada.

(11) Kui isik on taotlenud kutsekaardi kehtetuks tunnistamist, tunnistab pädev asutus selle kehtetuks ja väljastab isikule tõendi, mis kinnitab tema välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamist.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 21³. Kutsekaart välisriigis töötamiseks ja ajutiseks töötamiseks välisriigi kutsekvalifikatsiooni eelneva kontrolli korral

(1) Kui taotleja soovib kutsekaarti välisriigis töötamiseks või ajutiseks töötamiseks välisriigi kutsekvalifikatsiooni eelneva kontrolli korral, esitab ta pädevale asutusele elektrooniliselt ühtse kontaktpunkti põhimõttel Eesti teabevärava kaudu, kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taotluse. Pädev asutus annab taotlejale taotluse kättesaamise kohta kinnituse ühe nädala jooksul taotluse esitamisest arvates ja vajaduse korral teavitab taotlejat puuduvatest dokumentidest. Pädev asutus ei tohi taotlejalt nõuda varem esitatud ja seni kehtivate dokumentide taasesitamist.

(2) Pädev asutus kontrollib ühe kuu jooksul taotluse ja ettenähtud dokumentide esitamisest arvates, kas taotlejal on õigus töötada kutsealal, millel töötamiseks ta kutsekaarti soovib, ning kas dokumendid on kehtivad ja ehtsad. Põhjendatud kahtluse korral on pädeval asutusel õigus nõuda taotlejalt dokumentide notariaalselt, ametlikult või tunnistusega (apostilliga) kinnitatud ära kirju.

(3) Kui taotleja soovib kutsekaarti ajutiseks töötamiseks välisriigi kutsekvalifikatsiooni eelneva kontrolli korral, kontrollib pädev asutus ka, kas taotleja vastab käesoleva seaduse § 19 lõikes 1 nimetatud tingimustele. Seejärel edastab pädev asutus taotluse viivitamata vastuvõtva Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni pädevale asutusele ja teavitab taotluse edastamisest ka taotlejat.

(4) Taotlus vaadatakse läbi ja kutsekaart antakse vastuvõtva Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni õigusaktide alusel.

(5) Kui vastuvõtva Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni pädev asutus nõuab Eesti pädevalt asutuselt lisateavet või dokumentide notariaalselt, ametlikult või tunnistusega (apostilliga) kinnitatud ära kirju, esitab pädev asutus nõutud teabe või ära kirjad kahe nädala jooksul nõude esitamisest arvates.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 21⁴. Kutsekaart Eestis ajutiseks töötamiseks

Kui Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni pädev asutus on andnud isikule kutsekaardi Eestis ajutiseks töötamiseks, kohaldatakse isikule käesoleva seaduse § 19 lõikeid 3 ja 4.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 21⁵. Kutsekaart Eestis töötamiseks ja ajutiseks töötamiseks välisriigi kutsekvalifikatsiooni eelneva kontrolli korral

(1) Kui Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni pädev asutus on Eesti pädevale asutusele edastanud taotluse isiku Eestis töötamiseks või ajutiseks töötamiseks välisriigi kutsekvalifikatsiooni eelneva kontrolli korral, vaatab pädev asutus taotluse läbi ja otsustab kutsekaardi andmise järgmiselt:

1) käesoleva seaduse §-des 12¹ ja 12² nimetatud juhtudel ning arsti, hambaarsti, õe, proviisori, ämmaemanda, veterinaararsti ja arhitekti puhul ühe kuu jooksul taotluse edastamisest arvates;

2) käesoleva seaduse §-des 10, 11, 13 ja 21 nimetatud juhtudel kahe kuu jooksul taotluse edastamisest arvates.

(2) Taotleja on kohustatud enne taotluse läbivaatamist tasuma selle eest riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(3) Põhjendatud kahtluse korral on pädeval asutusel õigus nõuda taotluse edastanud riigi pädevalt asutuselt lisateavet või dokumentide notariaalselt, ametlikult või tunnistusega (apostilliga) kinnitatud ära kirjade esitamist. Pädev asutus ei tohi taotluse edastanud riigi pädevalt asutuselt nõuda varem esitatud ja seni kehtivate dokumentide taasesitamist.

(4) Lisakontrolli vajaduse korral on pädeval asutusel õigus käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud otsustamise tähtaega kahe nädala võrra pikendada, teatades taotlejale viivitamata tähtaja pikendamisest ja pikendamise põhjustest. Sellist pikendamist võib pädev asutus ühe korra korrata juhul, kui see on rangelt vajalik, eelkõige tarbijate turvalisuse või rahvatervisega seotud põhjustel.

(5) Kui kutsekaarti taotletakse Eestis töötamiseks, kohaldatakse taotluse läbivaatamisele käesoleva seaduse §-des 8–13 sätestatud, kui aga Eestis ajutiseks töötamiseks välisriigi kutsekvalifikatsiooni eelneva kontrolli korral, kohaldatakse taotluse läbivaatamisele § 21 lõiget 1 ja 2 sätestatud.

(6) Pädeval asutusel on õigus oma otsusega:

- 1) anda kutsekaart;
- 2) anda kutsekaart, tunnustades välisriigi kutsekvalifikatsiooni osaliselt vastavalt käesoleva seaduse §-le 17¹;
- 3) käesoleva seaduse §-des 10, 11 ja 13 nimetatud juhtudel nõuda taotlejalt sobivustesti sooritamist või kohanemisaja läbimist vastavalt käesoleva seaduse §-le 14 ning testi sooritamise või kohanemisaja läbimise korral anda kutsekaart;
- 4) käesoleva seaduse § 21 lõikes 4 nimetatud juhul nõuda taotlejalt sobivustesti sooritamist vastavalt käesoleva seaduse §-le 14 ja § 21 lõikele 4 ning selle sooritamise korral anda kutsekaart;
- 5) keelduda kutsekaardi andmisest.

(7) Pädeval asutusel on õigus keelduda kutsekaardi andmisest, kui ta ei saa taotluse edastanud riigi pädevalt asutuselt vajalikku teavet, mida ta võib käesoleva seaduse kohaselt nõuda kutsekaardi väljastamise otsustamiseks.

(8) Pädev asutus teeb otsuse taotlejale viivitamata teatavaks, teavitades taotlejat ka tema õigusest nõuda igal ajal tasuta tema kohta kutsekaardis olevate ebaõigete või puudulike andmete parandamist või kustutamist või kutsekaardi kehtetuks tunnistamist. Kutsekaart tehakse taotlejale kättesaadavaks Eesti teabevärava kaudu.

(9) Kui pädev asutus ei otsusta kutsekaardi andmist käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul või ei korralda sobivustesti käesoleva seaduse § 21 lõikes 4 sätestatud tähtaja jooksul, loetakse kutsekaart väljastatuks.

(10) Kutsekaart töötamiseks või ajutiseks töötamiseks välisriigi kutsekvalifikatsiooni eelneva kontrolli korral kehtib Euroopa Liidu liikmesriigis, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsi Konföderatsioonis seni, kuni isikul on õigus asjaomasel kutsealal töötada. Kutsenimetuse kasutamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 16 või § 21 lõikes 6 sätestatud.

(11) Kui isik on taotlenud kutsekaardi kehtetuks tunnistamist, tunnistab pädev asutus selle kehtetuks ja väljastab isikule tõendi, mis kinnitab tema välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamist.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

3². peatükk

HOIATUSMEHCHANISM

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 21⁶. Hoiatusmehhanismi rakendamine

(1) Pädev asutus teavitab Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni pädevaid asutusi isikutest:

- 1) kellele kohus on seadnud reguleeritud ametikohal või kutsealal tegutsemise keelu või ajutise piirangu;
- 2) kes on kutsekvalifikatsiooni tunnustamise taotlemisel esitanud kvalifikatsiooni tõendamiseks võltsitud dokumente.

(2) **Vabariigi Valitsus** kehtestab määrusega reguleeritud ametikohad ja kutsealad, mille puhul rakendatakse hoiatusmehhanismi.

(3) Pädev asutus esitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe siseturu infosüsteemi kaudu kolme päeva jooksul jõustunud kohtuotsuse karistusregistrisse kandmisest arvates ja teavitab sellest samal ajal kirjalikult ka isikut.

(4) Pädev asutus rakendab hoiatusmehhanismi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ artikli 56a lõikes 8 nimetatud Euroopa Komisjoni rakendusmääruses sätestatud korras.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 21⁷. Hoiatusmehhanismi rakendamise erisused reguleeritud ametikohal ja kutsealal tegutsemise keelu ning piirangu korral

(1) Käesoleva seaduse § 21⁶ lõike 1 punktis 1 nimetatud juhul kannab pädev asutus siseturu infosüsteemi järgmised andmed:

- 1) isiku nimi;
- 2) reguleeritud ametikoht või kutseala;
- 3) teave kohtu kohta, kes on seadnud isikule reguleeritud ametikohal või kutsealal tegutsemise keelu või ajutise piirangu;
- 4) piirangu või keelu ulatus;

5) ajavahemik, millal piirang või keeld kehtib.

(2) Pädev asutus teavitab siseturu infosüsteemi kaudu Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni pädevaid asutusi viivitamata, kui käesoleva seaduse § 21⁶ lõike 1 punktis 1 nimetatud keeld või piirang on kehtivuse kaotanud.
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

4. peatükk **RAKENDUSSÄTTED**

§ 22.–§ 40.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 41. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2008. aasta 1. juulil.

(2) Käesoleva seaduse § 35 jõustub 2008. aasta 1. septembril.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.09.2005, lk 22–142), muudetud nõukogu direktiiviga 2006/100/EÜ, millega kohandatakse teatavaid direktiive isikute vaba liikumise valdkonnas seoses Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisega (ELT L 363, 20.12.2006, lk 141–237), nõukogu direktiiviga 2013/25/EL, millega kohandatakse teatavaid direktiive asutamisõiguse ja teenuste osutamise vabaduse valdkonnas seoses Horvaatia Vabariigi ühinemisega (ELT L 158, 10.06.2013, lk 368–375), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/55/EL, millega muudetakse direktiivi 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta ning määrust (EL) nr 1024/2012 siseturu infosüsteemi kaudu tehtava halduskoostöö kohta (IMI määrus) (ELT L 354, 28.12.2013, lk 132–170).
[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]